

László Pál

Az első rehabilitált áldozat

A szabadkai Kerületi Bíróság végzése szerint az 1944-ben kivégzett id. Forró Lajos politikai és ideológiai erőszak áldozata lett – Alapítvány segíti a délvidéki megtorlások feltárását

A szabadkai Kerületi Bíróság a 2008. május 22-én megtartott tárgyaláson, a rehabilitálásról szóló törvény 4. szakaszának 3. bekezdése alapján a következő végzést hozta: „Elfogadjuk Forró Lajos kanizsai lakos 2008. március 5-én kelt kérelmét, és megállapítjuk, hogy a már elhunyt idősebb Forró Lajos politikai és ideológiai indíttatású üldözés és erőszak áldozata volt.”

Forró Lajos Szegeden élő, magyar-kanizsai származású történész (időközben elhunyt) édesapjával kezdett bele az akkor még szélmalomharcnak tűnő küzdelembe, hogy lemossák a gyalázatot az 1944-ben Martonoson kivégzett id. Forró Lajosról és sorstársairól.

Az ártatlanul meghurcolt, kegyetlenül megkínzott, és végül brutálisan meggyilkolt nagyapa unokája a kilencvenes évek eleje óta fáradhatatlanul végzi kutatásait, gyűjti és nyilvánosságra hozza a szégyenteljes eseményekről még fellelhető adatokat, megszólaltatja

a félelem némaságába burkolózott hoztártartozókat. Nemcsak tanulmányokban, hanem kötetben is megjelentette kutatásainak eredményeit, sőt, *Jelöletlen lömecsírok* címmel nemcsak könyv, hanem dokumentum-játékfilm is készült kutatásai alapján.

Tegnap, 2010. január 15-én a magyar-kanizsai városházán hozta nyilvánosságra, hogy 2009. december 31-én az ügyvédje, Zarko Pavlov kézhez kapta a bírósági végzést a nagyapja rehabilitálásáról.

– Bő hatvanöt év után végre eljött

a rehabilitálás pillanata. Kutatásaim éppen most lettek nagykorúak: tizennyolc éve gyűjtöm az adatokat az 1944-es, '45-ös délvidéki megtorlásokról. A nagyapámat 1944-ben végezték ki Martonoson, 2008. március 5-én adtuk be a kérelmet a rehabilitálására, az ügyet május 22-én tárgyalta a bíróság, és 2009-ben újrán ajándékként az ügyvédem megkapta a végzést. Ezzel Szerbia megtette az első lépést az Európai Unió felé vezető rögös úton. További ilyen lépések is folyamatban vannak már, és hiszem, hogy a szerb és a magyar kormányok által létrehozott tényfeltárási bizottság munkájában olyanok is helyet kapnak, akik évtizedek óta végzik kutatásaikat a délvidéki megtorlásokról. Hiszem, hogy hamarosan megnyílnak a levéltárak, és könnyebb lesz hozzájutni az adatokhoz, bizonyítékokhoz – jelentette ki Forró Lajos.

Folytatása a 7. oldalon

Az első rehabilitált áldozat

A szabadkai Kerületi Bíróság végzése szerint az 1944-ben kivégzett id. Forró Lajos politikai és ideológiai erőszak áldozata lett – Alapítvány segíti a délvidéki megtorlások feltárását

Folytatás az 1. oldalról

Arra bízta az ártatlanul kivégzettek hozzátartozóit, hogy kérelmezzék szeretteik rehabilitálását. Szerinte tovább kell menni a megkezdett úton, és az újratemetést kell megcélozni. Az utódoknak ugyanis csak az hozhat némi megnyugvást, ha újratemetik meggyalázott, tömegsírokba ölt eleiket.

– Amióta a kezembem van ez a papír, számomra ez egyfajta megnyugvás, és ilyen megnyugvás lesz majd az újratemetés is. Hiszen bebizonyosodott, hogy jogi úton célt lehet érni, itt a bizonyíték rá: a precedens értékű irat – mutatja Forró Lajos a bíróság végzését.

„Forró Lajost az 1944. november 21-e és 22-e közötti éjszakán további 24 martonosi lakossal együtt a Tisza folyó partján lelőtték” – áll bírósági végzésben, amely leszögezi, hogy semmi olyan eljárást nem folytattak le 1944-ben, amiből Forró Lajos és társai bármiképpen is felelőssége megállapítható lett volna. „Egyszerűen rövid eljárás alapján, ellenőrizetlen és koholt vádak alapján megölték őket, a bírósághoz és a védelemhez való jog biztosítása nélkül. Erre való tekintettel bizonyos, hogy Forró Lajos ideológiai és politikai okokból, ítékezés nélkül vesztette életét.”

Ez a végzés azt is kimondja: „Az élettől ideológiai vagy politikai hovatartozás miatt történő megfosztás megengedhetetlen gaztettnek minősül, és az alapvető emberi jogok és szabadságjogok megsértését jelenti. A már elhunyt Forró Lajos rehabilitálása iránti kereset megalapozott.”

Forró Lajos története, az első rehabilitált áldozat unokája természetesen továbbra sem adja fel a küzdelmet. Arra biztat minden hozzátartozót, hogy nyújtsa be a keresetet.

– Martonoson sokan beadták a keresetet. Az volna a leghelyesebb, ha megvárnánk, amíg a többiek is megkapják a

Bicskei István alakította id. Forró Lajost a *Jelölletlen tömegsírok* című filmben

végzést, és akkor nem egyénileg, hanem együttesen kezdeményeznék az újratemetést. A rehabilitációról szóló törvény 2006-ban lépett hatályba, azóta minden olyan személy rehabilitálását lehet kérelmezni, akit politikai vagy ideológiai ok miatt bármilyen atrocitás ért. Fontos, hogy a kivégzetteknek nemcsak a közvetlen hozzátartozók kérelmezhetik, hanem minden, bármiképpen érintett személy jogérvényesen elindíthatja az eljárást. Maga a bírósági eljárás teljesen ingyenes, és ha megszületik tavaszra a vagyon-visszaszármaztatásról szóló törvény, akkor ki fog terjedni a konfiskálásra is. Visszatérve Forró Lajos ügyére, az igazságügyi minisztérium a szerbiai hivatalos lapban minden rehabilitált személy adatait

ezt az űrt is be szeretné tölteni a Becsey Zsolt magyar országgyűlési képviselő által alapított Délvidéki Mártírium 1944/45 Alapítvány, melynek elnöki posztjára Forró Lajost kérték fel.

– Az alapítvány célja, hogy megalapozott forrásokat kutatva feldolgozza az eddigi adatokat, és újakat tárjon fel, hogy kezdeményezze azoknak az áldozatoknak a rehabilitálását, akiknek nincsenek hozzátartozók, hiszen a kivégzettek között papok is voltak. Hogy milyen pénzforrásokból? Természetesen pályázni fogunk, számítunk magánszemélyek támogatására, és én például a *Jelölletlen tömegsírok* című film bevételét ajánlottam fel az alapítványnak – közölte Forró Lajos.

Szerinte ennek az alapítványnak kellene összefognia azokat a kutatókat, akik most műhelymunkákat végeznek, itt kell majd összesíteni a kutatások eredményeit.

A kutatók, szakértők és helytörténészek továbbra is teszik a dolgukat, az ártatlan áldozatok hozzátartozóira pedig az a feladat hárul, hogy kezdeményezzék szeretteik rehabilitálását. Forró Lajos szerint az eljárás egyszerű, korrekt (még ha az első így el is húzódott). Az utat végig kell járni, mert megnyugvást csak a méltó kegyelet adhat, ami magában foglalja a rehabilitálást és az újratemetést. ■ MISKOLCI Magdolna

Forró Lajos

Bebizonyosodott, hogy jogi úton célt lehet érni, bizonyíték rá a precedens értékű irat

közölni fogja. Sajnos, még mindig sok ember nem meri kérelmezni a kivégzett hozzátartozó rehabilitálását, pedig itt a bizonyíték, hogy érdemes, hiszen megszületett a végzés – mondta Žarko Pavlov.

Nyilvánvaló, hogy nem minden áldozat utódai tudnak utánajárni a rehabilitációnak, és nem minden áldozatnak vannak utódai. Többek között

Miskolci Magdolna